

Bài **11** LAO ĐỘNG TỰ GIÁC VÀ SÁNG TẠO

I – ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Tình huống

Cuộc thảo luận về những yêu cầu đối với con người lao động thời kì công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước ở lớp 8 Trường Trung học cơ sở Dân lập Bình Minh rất sôi nổi.

– Có ý kiến cho rằng : Chỉ cần có ý thức tự giác là đủ, không cần phải sáng tạo trong lao động.

– Có ý kiến khác cho rằng : Đòi hỏi học sinh rèn luyện ý thức lao động tự giác là không cần thiết vì nhiệm vụ chính của họ hiện nay là học tập chứ không phải là lao động.

– Lại có ý kiến phản đối và cho rằng : Học sinh cũng phải rèn luyện ý thức lao động tự giác và có óc sáng tạo.

Mời các em tham gia cuộc tranh luận trên.

Gợi ý

- a) Theo em, lao động tự giác, lao động sáng tạo được biểu hiện như thế nào ?
- b) Tại sao ngày nay lại cần lao động tự giác và lao động sáng tạo ?
- c) Theo em, học sinh có cần chuẩn bị, rèn luyện lao động tự giác và lao động sáng tạo không ? Những biểu hiện của lao động tự giác và sáng tạo trong học tập như thế nào ?

2. Truyện đọc

NGÔI NHÀ KHÔNG HOÀN HẢO

Là một thợ mộc đã cao tuổi, suốt cuộc đời, ông đã làm việc tận tụy và tự giác thực hiện nghiêm túc những quy trình kĩ thuật sản xuất nên sản phẩm làm ra đều hoàn hảo và được mọi người rất kính trọng. Ông tâm sự với người chủ về

dự định xin nghỉ hưu của mình để có thời gian chăm sóc vợ con trong quãng đời còn lại.

Người chủ thấy rất buồn khi người thợ mộc trung thực, tận tụy và lành nghề sắp nghỉ. Ông cố gắng năn nỉ người thợ mộc ở lại làm giúp mình thêm một ngôi nhà nữa. Nể tình, người thợ mộc đành ở lại làm giúp ông chủ căn nhà cuối cùng. Thế nhưng người thợ mộc khó có thể dành hết tâm trí cho công việc. Ông đã bỏ qua những quy định cơ bản của kĩ thuật lao động nghề nghiệp và sự giám sát của lương tâm người thợ. Ông làm ngôi nhà cuối cùng với đôi bàn tay mệt mỏi, không còn khéo léo tinh xảo như trước ; vật liệu làm nhà cũng tạp nham, không còn được chọn lọc kĩ lưỡng như trước đây ; mọi quy trình kĩ thuật không được ông thực hiện cẩn thận như ông đã từng làm... Khi ngôi nhà đã làm xong, người chủ đến nghiệm thu và trao chiếc chìa khoá vào tay người thợ mộc rồi nói : "Đây là ngôi nhà của ông, ngôi nhà này chính là món quà tôi xin tặng ông". Thật bất ngờ ! Thật hổ thẹn ! ... Bây giờ ông phải sống trong một ngôi nhà do chính đôi bàn tay ông xây dựng, nhưng lại là một ngôi nhà không được hoàn hảo.

(Phỏng theo **Lại Thế Luyện**,
Thế giới mới số 556/2003)

Gợi ý

a) Qua truyện đọc *Ngôi nhà không hoàn hảo* em có suy nghĩ gì về thái độ tôn trọng kỉ luật lao động trước đó và trong quá trình làm ngôi nhà cuối cùng của người thợ mộc ?

b) Hậu quả của việc thiếu tự giác, không thường xuyên rèn luyện, thực hiện kỉ luật lao động mà người thợ mộc phải gánh chịu là gì ?

II – NỘI DUNG BÀI HỌC

1. Lao động tự giác là chủ động làm việc không đợi ai nhắc nhở, không phải do áp lực từ bên ngoài.

2. Lao động sáng tạo là trong quá trình lao động luôn luôn suy nghĩ, cải tiến để tìm tòi cái mới, tìm ra cách giải quyết tối ưu nhằm không ngừng nâng cao chất lượng, hiệu quả lao động.

Cần rèn luyện lao động tự giác, sáng tạo vì sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước đang đòi hỏi có những người lao động tự giác và sáng tạo.

3. Lao động tự giác và sáng tạo thì sẽ giúp ta tiếp thu được kiến thức, kỹ năng ngày càng thuần thục ; phẩm chất và năng lực của mỗi cá nhân sẽ được hoàn thiện, phát triển không ngừng ; chất lượng, hiệu quả học tập, lao động sẽ ngày càng được nâng cao.

4. Học sinh phải có kế hoạch rèn luyện lao động tự giác và lao động sáng tạo trong học tập.

III – BÀI TẬP

1. Hãy nêu những ví dụ biểu hiện lao động tự giác và sáng tạo (hoặc lao động thiếu tự giác, thiếu sáng tạo) trong xã hội mà em biết.

2. Hãy nêu những tác hại của sự thiếu tự giác trong học tập.

3. Hãy nêu những hậu quả của việc học tập thiếu sáng tạo.

4. Có quan điểm cho rằng : Chỉ có thể rèn luyện được tính tự giác vì đó là phẩm chất đạo đức ; còn sự sáng tạo không rèn luyện được vì đó là tố chất trí tuệ, do bẩm sinh di truyền mà có.

Em có đồng ý với quan điểm đó không ? Tại sao ?